

Природні комплекси та теріофауна НПП «Верховинський»

П. Зітенюк, А. Зітенюк

Національний природний парк «Верховинський»; zit_alla@ukr.net

Верховинський край – унікальний у біогеографічному відношенні з багатьма природними умовами і ресурсами, різноманітним рослинним і тваринним світом, джерельними водами річок і чистим карпатським повітрям. Саме тут, більше, ніж деінде в Україні, збереглися природні ландшафти, незаймані території, особливі праліси, ендемічні та реліктові види рослин і тварин. Національний природний парк «Верховинський» створений у південно-західній частині Івано-Франківської області на території Верховинського району, близько 90% якого складають лісові угіддя. Парк створено згідно з Указом Президента України № 58 від 22.01.2010 р. Площа Парку складає 12'022,9 га земель державної власності. Його територія поділена на чотири природоохоронні науково-дослідні відділення: Буркутське, Чивчинське, Прикордонне та Перкалабське. На території Парку виділено чотири функціональні зони: 1) заповідна, 2) регульованої рекреації, 3) стаціонарної рекреації, 4) господарська.

На території Парку поширено майже 3000 видів тварин. За даними з літератури найкраще вивченим на території Парку є тип Хордові. Він тут представлений 5 класами: променепері – 11 видів, земноводні – 6, плазуни – 6, птахи – 80 та ссавці – 27 видів. Раритетна складова потребує детального вивчення, на сьогодні на його території встановлено перебування близько 35 видів з 8 класів, у т. ч. занесених до Червоної книги Міжнародного Союзу охорони природи (ЧК МСОП), Європейського Червоного списку (ЄЧС) та III видання «Червоної книги України» (ЧКУ). Зустрічаються чимало підвидів тварин, ареали яких в Україні обмежені лише Карпатською гірською системою, а також присутні реліктові види. Всього на території Парку виявлено 130 видів або 45,6 % від всіх видів хребетних, відомих в Українських Карпатах.

Теріофауна Парку, так як це важкодоступна гориста місцевість, досліджена лише в загальних рисах. Найбільш точними є дані щодо так званої «мисливської фауни», яка представлена тут такими видами (в дужках – оцінка рясноти за 5-бальною шкалою): ведмідь бурий (*Ursus arctos* – II), вовк (*Canis lupus*), рись (*Lynx lynx* – III), кіт лісовий (*Felis silvestris* – II), борсук (*Meles meles*), лисиця руда (*Vulpes vulpes*), видра річкова (*Lutra lutra* – IV), норка європейська (*Mustela lutreola* – I), куниця кам'яна (*Martes foina*), олень благородний (*Cervus elaphus*) та ін. Численними є різні групи дрібних ссавців – кажанів, землерийок та мишовидих гризунів, проте їх поки детально не досліджували.

Одним із пріоритетним завдань є відновлення популяції сарни (*Capreolus capreolus*) на території Парку і загалом на українській території Карпат, та вирішення цього питання потребує часу та спеціальних засобів.